

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI a VIII-a
Anul școlar 2012-2013
Limba și literatura română

SIMULARE – 11 martie 2013

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Era dimineață. O dimineață caldă și strălucitoare care va rămâne neștearsă în amintirea cireșarilor. Maria și Lucia coborâseră în curtea interioară. Mai rămăsese Dan, sus, pe creastă, la crenel. Ursu îi ținea frânghia întinsă ca să-i ajute coborârea. Dar nici n-apucă să facă prima mișcare, când Victor îl opri:*

– Stai ! trebuie să deschizi ușile din coloane. Au rămas închise amândouă.

Acesta este adevărul. În graba și dezorientarea lor, Ursu, Victor și Laura uitaseră să lase ușile deschise. Comunicarea cu castelul domnesc era tăiată. Dan n-avea ce face, trebuia să primescă misiunea. Își dădu drumul pe frânghie, viteaz și grăbit, dar din nefericire în cealaltă curte interioară, în Crucea cea mare. Fără vina lui, întârzia la întâlnirea din curtea fetei în alb, tocmai în momentul când se dezvăluiau toate tainele. Și iată că această absență atât de motivată, poate chiar lăudată și elogiată, avu niște repercusiuni, dacă nu dramatice, cel puțin comice, și în orice caz neplăcute pentru Dan. În formă de zile mari, bravul cireșar nu se mulțumi să deschidă mecanismul la o singură ușă, ci alergă să elibereze și cealaltă intrare. Ajunsese tocmai la jumătatea drumului. Când pași pe lespede uriașă din mijloc, auzi în spatele lui răcnetul lui Ursu.

– Stai! Stai! E o cap...

Atât auzi Dan. Restul cuvântului se pierdu undeva în lume. El ajunse sub pământ, trimis de tobogan drept în fundul hrubei. Căderea bruscă îi produse mai multă spaimă decât durere. Numai abdomenul era foarte revoltat, și, pentru a-l împăca, bravul cireșar se tăvăli câteva clipe pe podeaua de piatră.*

– Și eu care credeam că mi-au încredințat o misiune de seamă...se tângui Dan în timp ce-și căuta juliturile. Ce mișei! Ce ingratitude!

Ursu ajunsesse la trapă, izbuti s-o deschidă, și pentru că n-avea lanternă la el se mulțumi să întrebe:

– Hei, Dan ! Ești rănit ?

Dar niciun răspuns nu veni din hruba rece și întunecoasă. Vlăjganul își simți inima săgetată. Strigă din toate puterile:

- Daaaaan ! Hei, Daaaaan !

(Constantin Chiriță, *Cireșarii*)

* crenel, creneluri, s.n. – Deschizătură îngustă în partea superioară a parapetului unui turn de apărare, a unui castel sau a unei cetăți medievale, prin care se aruncau priecțiile asupra inamicului (DEX)

* hrubă, hrube, s.f. - Încăpere sau galerie subterană care servește la depozitarea produselor (alimentare). ♦ Cavitare subterană (zidită și boltită) care servește ca loc de trecere. ♦ Beci, pivniță (DEX)

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *uitaseră*, *tainele*, (căderea) *bruscă*. **6 puncte**
2. Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele următoare: *cireșar*, *undeva*, *toate* (puterile). **6 puncte**
3. Explică rolul cratimei în secvența: *ce-și* (căuta) **6 puncte**

4. Numește câte o trăsătură morală pentru două dintre personajele fragmentului citat. **6 puncte**

5. Scrie, în maximum 50-60 de cuvinte (aproximativ 5-6 rânduri) rezumatul textului citat. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 150-200 de cuvinte (15-20 de rânduri), în care să argumentezi că fragmentul citat aparține genului epic. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie :

- să prezinți trei trăsături ale operei epice ;
- să ilustrezi cele trei trăsături cu exemple adecvate, selectate din fragmentul citat;
- să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecti limita minimă de spațiu indicată.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul:

Scopul purtării mărțișorului este să-ți apropie soarele. Printr-asta te faci prieten cu soarele, și-l faci binevoitor să-ți dea ce-i stă în putere, frumusețe, veselie și sănătate, cinste și iubire. Dăruind un mărțișor, este ca și cum ai dărui o fărâmă de soare.

Un obicei de la sate este ca țărani să pună copiilor mărțișoare ca să fie curați ca argintul și să nu-i scuture frigurile, iar fetele zic că le poartă ca să nu le ardă soarele și cine nu le poartă are să se ofilească. Poporul mai știe că mărțișorul trebuie purtat ca lucru sfânt, nu ca pe o podoabă ori ca jucărie.

Ca să respectăm tradiția, mărțișorul trebuie legat la răsăritul soarelui, în prima zi a lunii martie. El se poartă de la 1 martie până când se arată semnele de biruință ale primăverii: până se aude cucul cântând, până înfloresc cireșii ori trandafirii, până vin berzele sau rândunelele. După aceea, mărțișorul nu se aruncă, ci se leagă de un trandafir sau de un pom înflorit, ca să ne aducă noroc.

Dincolo de obiceiuri și tradiții, mărțișorul este o întrupare a bucuriei, a dragostei de viață, un semn prin care noi, oamenii, salutăm renașterea naturii odată cu venirea primăverii.

(***Calendarul Maramureșului. Obiceiuri de primăvară)

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

- perioada în care se poartă mărțișorul, conform tradiției;
- ce reprezintă mărțișorul.

4 puncte

2. Transcrie, din text, un enunț care redă modul în care trebuie purtat mărțișorul.

4 puncte

3. Precizează valoarea morfologică a fiecăruia dintre cuvintele subliniate din secvența: *Un obicei de la sate este ca țărani să pună copiilor mărțișoare ca să fie curați ca argintul...*

4 puncte

4. Menționează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *...mărțișorul este o întrupare a bucuriei.*

4 puncte

5. Transcrie, din fraza următoare, două propoziții subordonate necircumstanțiale diferite, precizând felul acestora: *Un obicei de la sate este ca țărani să pună copiilor mărțișoare ca să fie curați ca argintul și să nu-i scuture frigurile, iar fetele zic că le poartă ca să nu le ardă soarele și cine nu le poartă are să se ofilească.*

4 puncte

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată atributivă, introdusă prin adverbul relativ *când*.

4 puncte

B. Redactează o compunere de 100-150 de cuvinte (10-15 rânduri), în care să descrii un tablou de natură surprins în anotimpul primăvara. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți cel puțin două elemente specifice ale tabloului de natură descris;
- să utilizezi mijloace artistice caracteristice descrierii;
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate;
- să respecti limitele de spațiu indicate.

4 puncte

4 puncte

2 puncte

2 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2 p.).